

VERA MEREUȚĂ (GRIGORIEV). PROFESIILE UNUI ACTOR

VERA MEREUȚĂ (GRIGORIEV). LES PROFESSIONS D'UN ACTEUR

Mariana STARCIUC,
lector universitar,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Chișinău

Dans cet article l'auteur nous décrit les étapes de la création et l'activité de l'actrice Vera Mereuță (Grigoriev). L'artiste est une des fondateurs du théâtre „Luceafărul” où elle a activé une période de temps en créant des rôles appréciables. Pendant 35 ans, elle a travaillé speakerine et présentatrice aux diverses émissions radiofoniques et télévisées. Plus de 25 ans, Vera Mereuță enseigne la discipline „L'art de la parole scénique” à la chaire „L'art de l'acteur” de l'Académie de Musique, Théâtre et Arts Plastiques. On lui a apprécié ses mérites en lui offrant le titre d'Artiste Emérite de la République de Moldavie. Son ouvrage est important pour le fait qu'il décrit l'activité d'une grande artiste qui contribue au développement de l'art théâtral en apportant sa contribution à la formation des futurs acteurs et gens de théâtre.

Destinul artistic al Verei Mereuță este unul neobișnuit. A creat și creează frumosul mai mult în afara scenei, fiind încadrată cu devotament în diferite activități și domenii ale artei de propagare spirituală. Este o personalitate polivalentă - un actor cu multe profesii. A emanat dinamism pe scena teatrală; a investit bogăție spirituală în publicul Radio și TV; a educat prin emisiunile ei radiofonice generații întregi de copii și tineri, iar astăzi însuflă dragostea pentru cuvânt, artă, literatură viitorilor actori și oameni de teatru.

A absolvit Institutul de Artă Teatrală „B. Șciukin” sub auspiciile teatrului „Vahtangov” din Moskova, în cadrul reputatului Studiou Moldovenesc. Absolvenții promoției 1960, veniți acasă cu un bogat tezaur artistic - patru spectacole de o inedită ținută scenică și interpretativă-, fondează, cu susținerea Ministerului Culturii, Teatrul pentru Copii și Tineret „Luceafărul”

Pe scena „Luceafărului”, tînăra actriță a evoluat timp de patru ani. Cele

mai apreciate și memorabile roluri au fost Marieta din „Costumul de nuntă” de Varen și Buaie, camerista Sofi din „Intrigă și iubire” de Shiller; băiatul din „Copiii și merele” de Constantin Condrea - un rol aproape lipsit de cuvinte, fiindcă doar în finalul spectacolului rostește un singur cuvânt, adresat stăpînului livezii de meri (Ion Ungureanu): „chiaburule”. Acest copil însă, este prezent pe tot parcursul piesei „furînd” în continuu mere din livada „chiaburului”. Spectacolul se caracteriza prin accentul social pronunțat redat elocvent prin acest ultim cuvânt.

În fondurile radio, la Arhiva de Stat se păstrează spectacolele „Copii și merele”; „Intrigă și iubire”; și „Costumul de nuntă” în care interpreții, inclusiv Vera Mereuță (Grigoriu pe atunci) își interpretează personajele cu multă inspirație, dăruire de sine, vivacitate și umor, redînd cu măiestrie relațiile dintre ele, provocînd printre spectatori o reacție

spontană, exprimată prin aplauze îndelungate.

În spectacolul pentru copii „Comoara Braziliei” de J. Amadou, rolul pisicuței Flora a captivat publicul și a fost menționat de presă. Iar Năstică din „Hai să-ți ghicesc”, spectacol cu care trupa a avut succes în turneele din diferite localități ale Moldovei, era o fată tânără, drăguță, dar naivă, care apelează la serviciile vrăjitoarei în căutarea dovezilor de reciprocitate în dragoste. Acest spectacol, realizat prin colaborarea reușită a actorilor Ion Ungureanu, Pavel Iațcovich, Vladimir Zaiciuc, Nina Mocreac, Veronica Savca și Vera Grigoriu, a fost înalt apreciat de public. Chiar dacă intriga piesei era simplă, pe alocuri chiar banală, spectacolul avea un mesaj actual, iar personajele erau vii, expresive, pitorești.

Alte roluri interpretate de actrița Vera Grigoriu au fost Simona – o elevă în „Nota zero la purtare”, Zina în „Două culori”, Ioana în „Las’ că-i bine”. Roluri care o caracterizau ca actriță talentată, deja formată, roluri pe care le interpreta cu ușurință, pasiune și mult farmec artistic.

A cunoscut și eșecuri. Personajul bătrânei învățătoare din piesa „Flori de câmp” de Ana Lupan nu l-a putut realiza... poate, din cauza firii sale extrem de temperamentale, poate a vocii sonore, lirice, tinere. Mai târziu, Valentina Izbeșciuc i-a redat viață scenică acestui personaj.

Din anul 1964, activitatea artistică a Verei Mereuță cunoaște o nouă etapă. Timp de 35 de ani va comunica intens, deși nevăzut prin intermediul microfonului cu un auditoriu foarte vast, prin emisiuni radiofonice de diferite genuri: informative, cognitive, distractive; pentru copii, tineri – diverse categorii de ascultători. A suportat „despărțirea” de teatru relativ ușor, fiind

mereu alături de colegii săi de la teatru, fie că era vorba de dublarea filmelor în limba română la studioul „Moldova - Film”, fie de participarea la diverse emisiuni televizate și radiofonice, realizate în colaborare cu aceiași actori.

Pregătirea profesională, dicția impecabilă, vorbirea expresivă și perfectă, inteligența și gândirea liberă i-au favorizat evoluarea în cele mai diverse emisiuni Radio și TV. Împreună cu crainicul Igor Rotaru, modelează emisiunea pentru tineret „Luceafărul”, reușind să exprime plener, ideatic și emoțional mesajul acestui ciclu radiofonic.

Un nou succes în cariera artistei a fost emisiunea de satiră și umor „Microfonul cu ghimpi”. Ca parteneri, i-a avut de-a lungul anilor pe actorii Vladimir Cocoș, Gheorghe Urschi, Vitalie Rusu, Tudor Hodorghea... ea însă, rămânând neschimbată cu o voce inconfundabilă, cultă, sonoră, unică.

„Azi, sîmbăta seara”, emisiune de agrement, moderată de doi prezentatori - gazde. Redacția literară și regizorul acestei emisiuni, Ilie Stratulat, au ales doar două voci - pe cea a regretatului Tudor Cojocar și pe cea a Verei Mereuță. Artista recunoaște: „Am lucrat, de fiecare dată cu multă plăcere, inspirație, cu mult elan, în spiritul colegialității, excluzînd, pentru timpul cît se lucra la emisiune toate problemele de orice ordin, insatisfacțiile de orice fel.”

Vera Grigoriu a fost mult solicitată atît în spectacole radiofonice, cît și în cele televizate, în calitate de narator sau ca interpretă. A lucrat cu mulți regizori, adevărați profesioniști, precum: Margareta Javroțchi, Ana Lupan, Ștefan Smochină, Ilie Stratulat, Irina Ilev, Ala Rudeaghina,

Emil Nicula, Elena Iliș, considerînd că regizorul este figura - pilon al oricărui spectacol și al oricărei emisiuni. Actorul vine să exprime, să dea viață, aripi imaginației, gîndirii, concepției regizorale. „Un spectacol de teatru este creat într-un timp relativ mai îndelungat, actorul avînd timp suficient pentru a se reîncarna în personajul său, pentru a-l reprezenta conform tuturor legilor artei dramatice. La Radio și TV timpul te presează îngrozitor. Activitatea în acest domeniu solicită o mobilitate neuropsihică și creatoare, adesea imediată. Caracterul personajului, atitudinea, aprecierea, relațiile - toate sunt exprimate doar prin cuvînt, prin inflexiunile vocii umane”.

Regizorii o solicitau, o preferau, fiindcă niciodată nu i-a dezamăgit ... N-a dezamăgit nici publicul.

Din anul 1994, Vera Mereuță colaborează cu teatrul televizat „Prichindel”, pe timpul cînd șef al redacției pentru copii la TV era scriitorul Ion Iachimov. Acest redactor era de părerea că poveștile au un mare impact educativ asupra copiilor și artista își asumă imediat rolul bunicuței înțelepte. Gîndul călăuzător sau premisa de la care a pornit întotdeauna a fost aceea de a educa generații întregi de copii, de a le insufla dragostea pentru limba maternă, pentru folclor și pentru valorile umane. Acest „rol” a fost consolidat și datorită experienței anterioare, pe care o acumulase la emisiunile „Noapte bună”. Ciclul se numea „Știe buna o poveste”, iar personajele erau însuflețite de actorii teatrului „Prichindel”. A lucrat cu deosebită satisfacție alături de redactorul emisiunii – Galina Copoț și regizorul Alexandra Taranov.

Vocea deosebit de caldă a artistei, poveștile „spuse” de ea au lăsat amprente adînci în sufletele micilor ascultători, care îi așteptau emisiunea cu

dor, îi sorbeau vorbele cu nesaț. Și astăzi, la auzul vocii inconfundabile a Verei Mereuță, mulți dintre foștii ascultători ai emisiunilor sale, ajunși deja la vîrsta maturității, își reamintesc cu nostalgie clipele frumoase din anii copilăriei și de influența pe care au avut-o poveștile asupra formării lor.

Încă din 1984 Vera Mereuță profesează o altă meserie de artist – predă disciplina „Arta Vorbirii scenice” în cardul catedrei Arta Actorului la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Și-a început cariera didactică în funcție de lector, iar astăzi este profesor universitar interimar, decan adjunct pentru educație și studii postuniversitare al Facultății Arte Dramatice și Management Artistic. Contribuția ei este esențială pentru perpetuarea profesiunii de actor. E un mare noroc să înveți „a vorbi” la doamna Mereuță, recunosc studenții. Contribuie cu dăruire la formarea viitorilor oameni de teatru (actori, regizori), căci actorul, mărturisește pedagogul Vera Mereuță, pe lîngă talent, acel dar înăscut, are înclinație, predispoziție pentru arta dramatică, mai trebuie să aibă charismă și, neapărat, să știe să vorbească: inteligent, clar, sonor, expresiv, să-i fie bine auzit și înțeles mesajul de către spectator. „Chiar de la primele lecții, mă strădui să le vorbesc despre frumusețea profesiei de actor, despre vraja cuvîntului artistic, despre necesitatea unei atitudini conștiincioase și responsabile în acest domeniu. Principiul meu este: „Lucrează cu mine, lucrează ca mine, lucrează mai bine decît mine.”

Metoda de lucru a profesoarei asigură perfecționarea aparatului de vorbire, însușirea artei de a vorbi artistic, expresiv. Sarcinile unui profesor de arta vorbirii sunt de ordin este-

tic, artistic și tehnic. Studentul - actor trebuie să posede anumite tehnici (respirație, dicțiune, voce etc.), care îl vor ajuta, ulterior, să creeze caractere scenice, să redea complexitatea stărilor emotive ale personajelor. Actorul care comunică din scenă cu spectatorul nu are voie să vorbească urît, neglijent (dacă nu i-o cere rolul, personajul), ci dimpotrivă, trebuie să fie un model pentru cei ce-l ascultă. Deși în teatrul contemporan se acordă multă importanță mijloacelor nonverbale de expresie, rolul cuvîntului rămîne totuși primordial, căci mesajul artistic este exprimat prin cuvînt. Astăzi, în general, se pune accentul pe cultura vorbirii, actorii teatrelor naționale, în marea lor majoritate posedă arta vorbirii. Printre ei sunt mulți absolvenți ai Facultății Teatrale, la formarea lor profesionistă contribuind și Vera Mereuță.

Munca artistică a Verei Mereuță constituie o valoare, meritele fiindu-i apreciate prin conferirea, în 1990, a titlului de Artistă Emerită din Republica Moldova.

Asupra destinului artistic și general uman al artistei au avut o influență favorabilă oamenii din preajmă: mama, profesorii și colegii de la „Șciukin”. Modelul actriței tandre, inteligente ea l-a văzut în personalitatea Constanței Târțău; a apreciat calitățile umane ale unor doamne de notorie cultură, precum Valentina Rusu-Ciobanu, Vanda Zadnipru, Eugenia Levandovschi, Ala Cupcea, Ana Cemortan, Eugenia Rusu, de la care a învățat să creeze și să sporească frumosul. Și astăzi este mereu în căutare, continuă să se cultive, să preia ce-i bun, să învețe chiar și de la studenții săi, muncește sîrguincios, conștiincios, cu mult respect pentru lumea din anturajul său.

Mama își învață copilul să vorbească, să comunice, să cunoască universul, miracolele vieții... Vera Mereuță (Grigoriev) a destăinuit și continuă să destăinuie studenților, viitori actori, regizori, oameni de cultură, miracolele vorbirii materne.

Septembrie, 2007

